

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept public
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria dreptului românesc						
2.2 Titularul activităților de curs	conf. univ. dr. Dan Constantin Mățu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Drd. Catalin Boacna						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	EVP	2.7 Regimul disciplinei*	OP

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					5
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual					33
3.8 Total ore pe semestru					75
3.9 Număr de credite					3

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Nu este cazul
4.2 De competențe	Nu este cazul

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența obligatorie conform regulamentelor aplicabile

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesional	C1. Însușirea, fixarea și utilizarea adecvată a terminologiei și a noțiunilor fundamentale din știința istoriei dreptului românesc C2. Aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice de analiză a evoluției instituțiilor juridice C3. Capacitatea de analiză și interpretare a izvoarelor specifice istoriei dreptului românesc C4. Aplicarea cunoștințelor dobândite din interpretarea izvoarelor dreptului românesc la problemele controversate din legislația și doctrina actuală C5. Elaborarea unor proiecte științifice cu utilizarea unor principii de interpretare și metode de analiză consacrate în domeniul istoriei dreptului
Competențe transversale	CT1. Realizarea sarcinilor referitoare la responsabilitățile profesionale cu respectarea regulilor științifice și a deontologiei specifice domeniului de cercetare a istoriei dreptului românesc CT2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă cu accent pe elementele de interdisciplinaritate CT3. Dezvoltarea capacității de comunicare și argumentație, inclusiv în contradictoriu

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Însușirea noțiunilor fundamentale privind evoluția organizării statale din antichitate și până în prezent. Dobândirea unei perspective diacronice asupra instituțiilor juridice reglementate în spațiul românesc din antichitate și până la finalul secolului al XX-lea. Cunoașterea și interpretarea izvoarelor istoriei dreptului românesc cu evidențierea particularităților normative determinate de evoluția societății românești într-o perioadă determinată.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a studiului acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Explice principalele etape în evoluția instituțiilor juridice românești▪ Descrie organizarea generală a statului într-o anumită perioadă de dezvoltare socio-istorică▪ Prezinte particularitățile celor mai importante instituții juridice ale dreptului public sau privat în evoluția lor istorică▪ Utilizeze terminologia specifică reglementării instituțiilor juridice într-o anumită perioadă istorică▪ Analizeze în timp și în spațiu importanța unui izvor juridic

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Aspecte introductive 1. Metodologia studierii istoriei dreptului românesc 2. Periodizarea istoriei dreptului românesc	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
2.	Instituții politice și juridice în Antichitate 1. Dreptul geto-dac 2. Dreptul roman în provincia Dacia	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
3.	Vechiul drept cutumiar românesc 1. Obiceiul juridic românesc (<i>ius valachicum</i>)	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din

	2. Instituțiile dreptului public 3. Instituțiile dreptului privat 4. Apariția primelor legi scrise și cutuma		referințele bibliografice principale 1 și 2
4.	Dreptul statelor medievale românești 1. Organizarea statelor medievale românești 2. Izvoarele juridice formale ale dreptului medieval românesc	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
5.	Instituțiile juridice ale dreptului feudal 1. Dreptul public 2. Dreptul privat	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
6.	Evoluția dreptului în epoca premodernă 1. Reformele lui Constantin Mavrocordat 2. Culegeri de drept fără caracter oficial 3. Codurile, legiuirile și manualele de legi fanariote	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
7.	Evoluția dreptului în epoca premodernă 1. Fizionomia principalelor instituții juridice 2. Primele semne ale doctrinei juridice	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
8.	Formarea statului național și sistemul de drept modern 1. Opera legislativă a lui Alexandru Ioan Cuza 2. Sistemul constituțional modern 3. Dezvoltarea învățământului și a gândirii juridice românești	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
9.	Formarea statului național și sistemul de drept modern 1. Instituțiile dreptului public 2. Instituțiile dreptului privat	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
10.	Sistemul juridic al României Întregite 1. Constituția din anul 1923 2. Unificarea legislativă	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
11.	Sistemul juridic al României Întregite 1. Evoluția instituțiilor juridice 2. Emergența științei juridice	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2

12.	Statul și dreptul în perioada comunistă 1. Dictatura proletariatului și transformările dreptului 2. Constituțiile „democrației-populare” 3. Constituția României „socialiste”	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
13.	Statul și dreptul în perioada comunistă 1. Instituțiile dreptului public 2. Instituțiile dreptului privat 3. Direcții și curente în doctrina juridică	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
14.	Statul și dreptul în primul deceniu postdecembrist. Dinamica procesului de recuperare a tradiției juridice românești	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2

Bibliografie**Referințe principale:**

1. Manuel Guțan, *Istoria dreptului românesc*, Ediția a 3-a, București, Editura Hamangiu, 2017.
2. Dan Constantin Măță, *Istoria dreptului românesc. Note de curs*, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, Facultatea de Drept, 2022.
3. Emil Molcuț, Emil Cernea, *Istoria statului și dreptului românesc*, București, Universul Juridic, 2013

Referințe suplimentare:

- Ion T. Amuza, *Instituții juridice românești. Istoria statului și dreptului românesc*, București, Editura Moroșan, 2008
- Mircea Dan Bob-Bocșan, *Sebastian Cercel, Despre (r)evoluții în Drept. Studii dedicate Centenarului Vladimir Hanga*, București, Editura Academiei Române, Editura Universul Juridic, 2021
- Ioan Chiș, *Istoria statutului și dreptului românesc*, București, Universul Juridic, 2013
- Cosmin Dariescu, *Istoria statului și dreptului românesc din antichitate până la Marea Unire*, București, Editura C.H. Beck, 2008.
- Dan Constantin Măță, *The Development of Romanian Legal Science (1814-1940)*, Vittorio Klostermann, Frankfurt, 2010
- Dan Constantin Măță, *Constantin Hamangiu, 1867-1932*, București, Ed. Hamangiu, 2013
- Dan Constantin Măță, *Unificarea legislativă. Teze, proiecte și acțiuni din România Întregită*, în „Dreptul”, nr. 9, 2018
- Cristinel Ioan Murzea, Roxana Matefi, *Evoluția statului și dreptului românesc*, București, Editura Hamangiu, 2015
- Andreea Rîpeanu, *Istoria statutului și dreptului românesc*, București, Universul Juridic, 2010
- Dan Țop, Olivian Mastacan, *Istoria statului și dreptului românesc*, București, Editura C.H. Beck, 2009
- Costică Voicu, *Istoria statului și dreptului românesc*, București, Universul Juridic, 2019

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Particularitățile aplicării dreptului roman în provincia Dacia	Dezbaterea. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
2.	Instituții juridice cutumiare	Dezbaterea. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din

			referințele bibliografice principale 1 și 2
3.	Cartea românească de învățătură Îndreptarea legii	Dezbaterea. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
4.	Codul Calimach Legiuirea Caragea	Dezbaterea. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
5.	Opera de codificare din perioada domniei lui Alexandru Ioan Cuza	Dezbaterea. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
6.	Particularitățile procesului de unificare legislativă	Dezbaterea. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
7.	Dreptul românesc între sovietizare și recuperarea „constantelor” dreptului	Dezbaterea. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2

Bibliografie:**Referințe principale:**

1. Manuel Guțan, *Istoria dreptului românesc*, Ediția a 3-a, București, Editura Hamangiu, 2017.
2. Dan Constantin Măță, *Istoria dreptului românesc. Note de curs*, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, Facultatea de Drept, 2020.
3. Emil Molcuț, Emil Cernea, *Istoria statului și dreptului românesc*, București, Universul Juridic, 2006

Referințe suplimentare:

- Tereza Danciu, *Istoria dreptului românesc*, vol. I, Dreptul cutumiar, București, Editura C.H. Beck, 2020.
- Cosmin Dariescu, *Istoria statului și dreptului românesc din antichitate până la Marea Unire*, București, Editura C.H. Beck, 2008.
- Cornelia Ene Dinu, *Istoria statului și dreptului românesc*, București, Editura Universul Juridic, 2020.
- Cristinel Ioan Murzea, Roxana Matefi, *Evoluția statului și dreptului românesc*, București, Editura Hamangiu, 2015
- Elena Paraschiv, *Introducere în istoria dreptului. Caiet de seminar*, București, Ed. CH Beck, 2012

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cunoștințele dobândite vor asigura o perspectivă generală asupra evoluției istorice a instituțiilor juridice românești. Pentru a satisface așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi aceste cunoștințe trebuie coroborate cu cele dobândite la disciplinele fundamentale și de specialitate. Prin conținutul său disciplina contribuie la consolidarea culturii juridice, aspect ce poate constitui un avantaj în activitatea profesională ulterioară.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Capacitatea de a identifica și rezolva subiectele propuse pentru analiză; Corectitudinea informațiilor asimilate; Coerența logică; Gradul de asimilare al terminologiei se specialitate	EVP (un test scris susținut la finalul activității de predare) Această componentă nu poate fi susținută în restanțe sau mărire	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezența activă; Însușirea deprinderilor de analiză asupra problemelor fundamentale; Exprimarea fluentă, corectă, nuanțată.	Dialog interactiv, dezbateri, referate, teste Această componentă nu poate fi susținută în restanțe sau mărire	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Pentru promovarea examenului studentul va dovedi înțelegerea particularităților evoluției instituțiilor juridice în diferite etape istorice ale societății românești precum și posibilitatea identificării elementelor de continuitate în anumite domenii de reglementare. O altă cerință de bază în promovarea disciplinei o reprezintă dovedirea capacității de a interpreta un izvor juridic formal specific unei anumite perioade istorice, inclusiv din perspectiva explicării terminologiei de specialitate.			

Data completării
18.09.2023

Titular de curs

Conf. dr. Dan Constantin Măță

Titular de seminar

Drd. Catalin Boacna

Data avizării în departament
25.09.2023Director de departament
Conf. dr. Carmen Moldovan